

NOVA DOBA

Naročnina: Za Jugoslavijo: letno 7 Din, letno 84 Din.
Za inozemstvo: letno 240 Din.
Posamezna številka 1 Din.

Izhaja
v torek, četrtek in soboto.

Redakcija in uprava: Strossmayerjeva ulica 1, prtl.
Tel. 65.—Rač. p.-č. zavoda 10.666.
Oglasi po stalnem ceniku.

† Dr. JOSIP SERNEC.

Neomajen hrast je pal, redki sin slovenskega naroda je umrl. Dr. Josip Serneec je bil sin one dobe, ki je rodila velike može. Neomajen v svoji volji in velik v inteligenci se je dvigal nad povprečnost.

Ko smo prejeli predzadnji torek vest, da je pokojnik nenadoma obolel, smo kljub njegovi visoki starosti bili trdno prepričani, da bo tudi to pot srečno prebil bolezen. Toda varali smo se; dr. Josipa Serneeca ni več. Z njim je legal v grob prvoboritelj štajerskih Slovencev, plameneč zagovornik naših narodnih pravic, mož plemenitega in odkritega značaja.

Rojen je bil 4. marca 1844 v Slovenski Bistrici in je študiral gimnazijo v Mariboru. Že v zgodnji mladosti se je živo ogreval za narodne ideale. Prebujevanje slovenskega naroda v 60 letih je izklesalo iz mladega dr. Josipa Serneeca idealnega narodnega borca. Že kot visokošolec si je znal na Dunaju s svojo eleganco in duševnostjo pridobiti znanstva iz najvišjih krogov, kar je imelo na njegovo poznejše delovanje važen vpliv.

Leta 1876 je prišel mladi dr. Josip Serneec v Celju. Kdo se sploh more zamisliti v to dobo, in si predstavljati, kakšne razmere so vladale takrat v Celju in kakšen je bil takrat položaj celjskih Slovencev? Obstojala je ena sama narodna trgovina, obrtnika slovenskega ni bilo nobenega. Uradništvo vse nemško in našemu ljudstvu nenaklonjeno. Na prstih ene roke bi lahko seštelili vse one celjske Slovence, ki so takrat premogli nekoliko sto goldinarjev premoženja. Dvigniti narod k ponosu, zavesti in gospodarski neodvisnosti, je bila njegova življenska naloga. Lotil se je tega dela z največjo vneto in ljubeznijo. Takoj po

S. N.

O prebivalcih Rifa.

Dogodki v Maroku vzbujajo splošno pozornost. Saj gre za prvi resni nastop kolonijalnih narodov, ki so začeli razmišljati, kako bi se otresli tuje nadvlade. Evropa se tega pokreta v kolonijah po pravici boji, ker bi bila v slučaju neuspeha v odporu proti kolonijalnim upornikom gospodarsko tako oslABLJENA, da bi se bilo bati za njeno bodočnost. Glavno vlogo v osvobodilnem pokretu v Maroku igrajo takozvani rifski Kabyli ali Berberi, domače plemo, ki dela pod vodstvom fanatičnega Abd-el Krime Francozom in Špancem največje preglavice. Šele zadnje dni se je posrečilo vrhovnemu francosko-španskemu poveljstvu zaveziti zmagovito prodiranje teh upornikov in doseči nekatere lokalne uspehe, ki pa še ne pomenijo, da je konflikt v Maroku definitivno poravnal.

Gorsko plemo Kabylov izvira od prebivalcev Severne Afrike. Predniki Kabylov so bili v Afriki še pred Egipčani, ki so prevzeli od njih kult Amona. Kljub navalu nomadskih narodov so se Kabyli ne le obdržali, nego so celo asimilirali tuje narode in

svojem prihodu v Celje je postal predsednik Narodne čitalnice, ki je bila v oni dobi ognjišče vseh celjskih Slovencev in ki je izvrševala takrat vse one naloge, ki so jih pozneje prevzela druga društva, ki so se iz nacionalne potrebe ustanovila. Pokojnik je bil čitalnici ne samo predsednik, ampak je bil dalj časa tudi pevovodja pevskega zbora. Sodeloval je pri ustanovitvi dijaške kuhinje in kumoval je kot prvoboritelj za enakopravnost Slovenstva nešteitim narodnim in kulturnim društvom.

Nepopisno razburjenje je povzročila njegova prva slovenska vloga na celjsko sodišče. Nemci so odgovorili z bojkotom in ga jeli ostro napadati.

Leta 1878 so mu ponudili kmetije laškega okraja in Savinjske doline deželno-zborski mandat, moral pa je kandidaturu opustiti vsled odhoda v Bosno, toda že pri prihodnjih volitvah je bil izvoljen v graški deželni zbor, kjer je ostal do l. 1902. Bil je devet let namestnik deželnega glavarja v bivšem štajerskem deželnem zboru. V političnem življenju ga je posebno odlikovala njegova dalekovidnost, pa tudi nevstrašenost. Bil je navdušen slogaš, prepričan, da je v oni dobi bilo le s složnim delovanjem vseh Slovencev možno doseči uspehe. Položaj poslancev v štajerskem deželnem zboru ni bil nikoli zavidanja vreden; ako so se hoteli količkaj uveljaviti, je trebalo tam celih mož. Bil pa je pokojnik oni, ki je s svojim bistrim umom in s svojim nastopom imponiral tudi večini štajerskega deželnega zbora in dosegel uspehe, kakršni so bili v oni dobi sploh dosegljivi. Ko so leta 1889 zmagali Slovenci v okrajni zastop, so izvolili pokojnika za načelnika; načeloval je do leta 1905. Bil je tedaj

rase tako, da naletimo med njimi na pokabyljene črnce, bizantinske Grke, Rimljane in celo Francoze.

Pri nekaterih kabylskih obredih se vidi še dandanašnji, da se drži lovskega stanu nekako prokletstvo krvi. Lovci, ki izgube življenje na lovu, so pokopani v gorah, da bi njihove duše ne škodoval vases. Zanimivo pa je, da se imenujejo zagonetni plavalasi in modrooki Kabyli »itherma-ken«, kar pomeni lovec. Kabyli se razlikujejo od ostalih afriških plemen tudi s tem, da visoko čisajajo kovaški stan, ki je zvezan čisto tudi s politično in versko oblastjo. Kabyli smatrajo kovače za nekake čarovnike. Ne smemo pozabiti, da so pripisovali egipčanski duhovniki kovinam, zlasti pa zlatu nekaj peklenski značaj. Zato pa usnarji pri Kabylih niso nič kaj v časteh. Strojariju ne pravijo sin tega ali onega očeta, ampak »sin te ali one«. S tem hočejo reči, da je strojarstvo žensko delo. Največ se pečajo Kabyli z vrtnarstvom in čebelarstvom. Hrana jim je zelo skromna. Dan na dan jedo kašo, kuhano v nekem smrdnem olju in narezano meso različnih domačih ali divjih živali. Kabyli imajo obvezno vojaško dolžnost. Vsak Kabyli mora služiti od 16.—20. leta v armadi,

prvi in zadnji načelnik celjskega okrajnega zastopa.

Leta 1881 je skupno s pokojnim Miho Vošnjakom ustanovil Celjsko posojilnico. Temu svojemu detetu je posvetil vse svoje poznejše življenje. Bil je njen predsednik 40 let, bil ji je oče v pravem pomenu besede. Kot dober gospodar v zasebnem življenju, je bil ravno tako dober finančnik tudi kot predsednik denarnega zavoda. V narodnem in gospodarskem življenju štajerskih Slovencev je bila Celjska posojilnica žarišče vsega življenja dolgo dobo let, posebno pa v dobi, ko je bilo treba ustvariti podlago za razvoj lastnega obrtništva in trgovine. Krona njegovega narodno-gospodarskega dela je veličasna stavba celjskega Narodnega doma, ki je že 30 let ponos slovenskega Celja.

Cilji medparlamentarne unije.

Predsednik naše washingtonske delegacije dr. Velizar Janković je podal novinarjem obširno izjavo o ciljih interparlamentarne unije, ki ima za cilj poravnanje nasprotnih interesov posameznih narodov v službi mira in mednarodnega sodelovanja. Vsakoletna konferenca se bavi v prvi vrsti s problemi splošnega značaja, ki jih je prinesla povojna doba. To so gospodarski, politični in socialni problemi, nadalje reparacije in vprašanje manjšin, snovanje in pospeševanje mednarodnih organizacij v prvi vrsti s pacifističnim namenom za odstranjanje mednarodnih konfliktov. Končno pridejo na vrsto tudi posebna vprašanja, kakšno stališče naj zavzame ta interparlamentarna unija med mednarodnimi organizacijami. »Jutro« razmotriva o teh posvetovanjih zelo izčrpno in mi posnemamo sledeča izvajanja:

Specijalnih vprašanj bo na dnevnem redu konference v Washingtonu več. Vprašanja so čisto politična, gospodarsko-finančna ali pa čisto pravnega značaja. Izmed političnih so za nas najvažnejša problemi manjšin, vprašanje redukcije razorožitve ter vprašanje parlamentarnega režima, njegove

bodisi v boju proti drugim plemenom ali pa zato, da uveljavlja načela krvne osvete. Evropski kolonizatorji so hoteli iztrebiti te običaje, pa so naleteli na energičen odpor, ki se je spremenil zdaj v krvavo vojno.

Stališče ženske je pri Kabylih kakor sploh pri muslimanskih narodih zelo žalostno. Dekleta enostavno prodajajo in kupujejo pod pogojem, da so še nedolžna. Od pamtveka se je ohranil pri Kabylih običaj, da imajo do žene pravico tudi moževi bratje in celo vsakokratni vlastelin dotične pokrajine. Iz tega nastanejo pogosti bratomori in očetomori. V rodbini vlada torej strašna razuzdanost, ki se skriva na zunaj pod strogo etiko. Kabyli pred ljudmi ne sme nazvati po imenu svoje neveste ali žene, ne sme z njo govoriti, niti jo pogledati. Pri tem pa so kabylske ženske krasne. Ker so v občevarstvu z moškimi tako omejene, ni čuda, da so večinoma zelo razuzdane in da jim je dobrodošla vsaka prilika za razvratno življenje. Podpirajo jih pri tem prav izdatno stare zvodnice — o kabylskih babah je znano, da so v tem pogledu na najslabšem glasu.

Berberke so imele svoje posebne, možem neznane črke. In še dandanašnji rabijo takozvane »ženske zna-

ke«, t. j. simbolične znake za tajno korespondenco. Tako n. pr. pošlje kabylsko dekle nvojemu fantu rutico. V enem kotu je rdeča pika, — »kri«, v drugem črna — »noč«, v tretjem rumena — »kraj«. To opozorilo pomeni: »Ne hodi to noč za menoj, ker bi utegnila teči kri; pridi ponoči tja, kjer te čakam.« Poleg takega nedolžnega flirta se peča kabylska ženska tudi s čarovnijo. Če hoče, da neha mož ljubiti drugo, ga enostavno polije z vodo, s katero so umili mrtveca. Če si hoče ohraniti možovo ljubezen, rabi »ljubavni napitek«. Polije si namreč obraz z medom, ki ga pod brado prestreže v kako posodo. Potem mu primeša malo krvi iz jezika in iz čela, doda sedem zrn soli in ko je tako zbrala vse potrebne pripomočke, pomeša to čudno pasto med možovo jed. Bajta ta reč pomaga.

Zivljenje moških je večinoma v gospodarstvu, politiki in vojni. Za rodbino se ne zmenijo mnogo. Kabyli so zelo nadarjeni. Kdor misli, da izbruhne nekaka sveta vojna v muslimanski Afriki, se moti. Berber se ne bori za vero, nego za svojo plemensko avtonomijo. Široka politična koncepcija je njegovemu svetovnemu naziranju povsem tuja.

Od mladih nog se je dr. Josip Serneec zanimal za naravo, sport, drsanje, kovanje, lov in planine. V starih Planinskih Vestnikih najdemo krasne opise njegovih izletov na planine, v katerih opisuje kras naše zemlje, ki jo je nepopisno ljubil. Njegovi spomini, ki jih je ravno dokončal, pa bodo pričali o širokem delu pokojnika v dobi, ki tvori najmarkantnejši del slovenske kulture in politične zgodovine.

Globoko obžalujemo Slovenci nenadomestljivo izgubo dr. Josipa Serneeca, našega častitljivega staroste. Izgubili smo prijatelja, nekoč vodnika in velikega borca za naša prava. On je bil vzor, ki je sijal kakor sonce med nami in ki nas je ogreval in prešinjil z žarom svoje volje in ljubezni do naroda.

aktuelne krize in sanacije. Izmed gospodarskih vprašanj je na prvem mestu vprašanje evropskega carinskega sporazuma, nadalje vprašanje opija, glede katerega je zainteresirana zlasti južna Srbija. Naša država zavzame na konferencah v Londonu stališče, ki bo soglašalo s stališčem naše vlade v Ženevi, kjer se razpravljajo slična vprašanja. Letošnja konferenca interparlamentarne unije v Washingtonu ne bo njena prva konferenca v Ameriki. To bo že drugič, da se evropski parlamentarci sestanejo v Zedinjenih državah. Prvič se je udeležijo tudi parlamentarci latinskih držav Amerike.

S to konferenco se bo nudila parlamentarcem vsega sveta prilika za izmenjavo naziranj o vprašanih velike svetovne politike spričo stremljenja, da se na podlagi splošne sodobne civilizacije uresniči legitime težnje narodov, kolikor ne nasprotujejo splošnim interesom človeštva. Mednarodna parlamentarna unija zavzema po svojem sestavu in po dosedanjih tradicijah nekako posredovalno vlogo med dvema skupinama mednarodnih organizacij: Na eni strani med mednarodnimi ustanovami bolj guvernamentalnega značaja, kakor so »Liga narodov«, »Panameriška unija«, »Mednarodna organizacija dela«, na drugi strani pa cela vrsta zasebnih asoci-

občinsko cesto, ki pelje od okrajne ceste Celje—Teharje za hišo g. Confidentialija v Zavodni v zelo obljuden kraj Čret. Stroški za posipanje te ceste bi bili neznatni, ako bi dobili kaznjence za dobavo gramozna iz potoka Voglajne, katerega bi vozni razvozil v enem ali najdalje v dveh dnevih po vsej progi. — Želimo, da županstvu Celjske okolice in Teharja o tem razmišljata in še pred zimo potrebno ukreneta, da se ta občinska cesta posiplje in tako omogoči posestnikom v Zavodni in Čretu, da bodo mogli pozimi do svojih bivališč ne da bi jim bilo treba nabaviti visokih škornjev, kajti usnje je drago! — Posestniki iz Zavodne in Čreta.

š **Odredbi za spominsko slavnost Njogoša.** Prosветно ministrstvo je izdalo naredbo, da se vse šole v Črni gori zapro do 25. septembra radi slovesnosti ob priliki prenosa kosti Petroviča Njogoša. Pri tej priliki pripravlja ministrstvo za pravosodje ukaz o pomiloščenju političnih kaznjencev v Črni gori.

š **Sprejem gojencev v strojno podoficirsko šolo vojne mornarice.** V strojno podoficirsko šolo vojne mornarice v Gjenoviču (Boka Kotorska) se sprejme letos 100 gojencev. Pravilno opremljene prošnje je treba vložiti do 10. oktobra.

š **Vsa narodna in kulturna društva v mariborski oblasti** tem potom najvljudneje vabimo, da vstopijo v Zvezo kulturnih društev za mariborsko oblast, ki se ustanovi dne 4. oktobra 1923 v Narodnem domu v Mariboru. Vsako društvo naj zahteva od pripravljalnega odbora izdano vprašalno polo ter jo nato z odgovori nemudoma vrne s številom in imeni delegatov za ustanovni občni zbor. — Pripravljalni odbor ZKD, Maribor, Cankarjeva ul. 1.

š **Otvoritev meščanske šole v Slov. Bistrici.** V pondeljek dne 21. t. m. ob 8. uri dop. se prične pouk na novo otvorjeni meščanski šoli v Slov. Bistrici.

š **Osebnostna vest.** Za šefa železniškega prometa v Mariboru je imenovan g. Egon Tancig, dozidaj prometni kontrolor v Ptuj, ki je svoje mesto v Mariboru že nastopil. Na njegovo mesto v Ptuj je imenovan g. Arhar iz Ljubljane.

š **Logarska dolina.** Prijatelji in posestniki Logarske doline bodo gotovo z veseljem čuli, da je cesta od Mozirja do Solčave popolnoma popravljena in da sta sedaj tudi oba mosta med Solčavo in Logarsko dolino vsa prenovljena. Jeseni je dolina prelestna in izredno mična. Piskernikovo zavišje je vse ledo odprto, tako da je za prijatelje narave dobro poskrbljeno. V dolino morejo udobno priti tudi avtomobilisti.

š **Zaprli so na Dunaju** 27 letnega dijaka Božidarja Matašiča, ker je hotel od neke visoke osebe izsiliti 5000 šilingov (okoli 40.000 Din) radi neke umazane skupne zadeve.

š **Okostje praižival v Sremski Mitrovici,** V bližini Sremske Mitrovice so v koritu Save nedavno odkrili ostanke okostja mamuta. Ohranjene so dobro čeljustne kosti, dočim druge že razpadajo. Mamutova okostja so pri nas redka, dosedaj so jih še največ našli v Sibiriji, kjer so odkrili v ledu zmrznjena cela trupla teh živali.

š **Spal je nad ženinim grobom.** Pred beograjskim sodiščem je bil obsojen na 11 let in nekaj mesecev ječe Radenko Petrovič, ki je umoril svojo ženo in jo zakopal v tla pod posteljo, na kateri je spal. Bila je to njegova druga žena, s katero se je bil poročil na podlagi ponarejenih listin, ker se s prvo ni bil cerkveno ločen.

š **Smrt vsled ugriza steklega psa.** V seuu Plano pri Bileču v Hercegovini se je dogodil tragičen slučaj. Maro in Petra Saviča, brata in sestro, je ugriznil stekel pes. Ker ni bilo zdravniške pomoči in seljaki niso posvečali dogodka nikake pažnje, sta brat in sestra v strašnih mukah umrla.

š **Čudna avtomobilska nesreča pri Celovcu.** Na Beljaški cesti pred gostilno Hollmann v Celovcu se je pripetila nenavadna avtomobilska nesreča. Sredi ceste je bil otrok, 4letna hčerka

Večja množina

svinjskega gnoja

se poceni proda, po vozovih ali cela množina skupaj. Vprašajte se v tovarni bonbonov PINTER & WEBER, Zagrad 3 pri Celju. 1

trgovca Franca Schnabla iz Šent Rupert. Deklica se je igrala ter je tekala sem in tja. Naenkrat je pridrel po cesti z veliko naglico avtomobil Tomaža Kaiserja iz Otoč. Otrok se je hotel umakniti vozilu, toda je begal tako dolgo sem in tja, da so ga naposled zajela kolesa. Obe kolesi avtomobila ste šli čez trupelce štiritletne deklice, vendar je otrok ostal pri življenju. V bolnici so zdravniki izjavili, da bo najbrž prebolela poškodbe in ostala roditeljem ohranjena.

š **Tekme španjelov in psov ptičarjev.** Klub ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani in glavna podružnica Slovenskega lovskega društva v Mariboru priredita dne 26. septembra t. l. starostno tekmo španjelov ter 27. sept. 1925 vporabnostno tekmo psov ptičarjev. Dne 26. sept. se bo vršila starostna tekma španjelov v zasebnem lovišču Hoče—Rogoza—Skoke—Slivnica pri Mariboru, dne 27. sept. pa vporabnostna tekma psov ptičarjev v loviščih Orehova vas—Skoke—Rače.

š **Oropan grob.** V Danilovgradu v Črni gori je nedavno umrl bogat kmet, kateremu so po tamošnji navadi priložili v grob mnogo dragocenosti. Naslednjega dne so našli grob odprt, truplo je ležalo poleg groba, dragocenosti pa so odnesli neznan tatovi, ki so poruvali iz čeljusti celo z zlatom plombirane zobe.

š **Sekanje gozdov brez dovoljenja prepovedano.** Minister šum in rudnikov je podpisal naredbo, po kateri je sekane gozdov brez dovoljenja oblasti prepovedano ter se obenem odreja pogožovanje golčav. Za kršenje te naredbe so predvidene stroge kazni.

š **Nova avtomobilna zveza Maribor—Ptuj.** V najkrajšem času začne voziti med Mariborom in Ptujem osebni avto po okrajni cesti. Vožnjo preskrbi znani mariborski poštni Lininger, kateremu je okrajni zastop že rešil prošnjo. Zadeva je predložena v rešitev velikemu županstvu. Avtovožnja Maribor—Ptuj je za začetek projektirana samo enkrat na dan iz Maribora na Ptuj in obratno. Podjetje bo gotovo uspevalo.

š **Brezvesten uradnik.** Pred mariborsko poroto se je zagovarjal poštni uradnik Koser iz Maribora radi zlorabe uradne oblasti. Koser je bil nameščen kot uradnik na kolodvorskem poštnem uradu. Ker je zelo razkošno živel, je med souradniki nastal sum, da odpira inozemske pošiljateve, od nosno denarna pisma. Dne 20. febr. tl. so ga res zalotili pri tem poslu. Tekom preiskave se je ugotovilo, da je že nad dve leti manipuliral s pismi ter nato v bankah menjal tujke valute. Pri razpravi je bil prvi zaslišan inšpektor poštne direkcije v Ljubljani dr. Janžekovič, ki je na kratko opisal ves dogodek. Ker nadaljnih izpovedi brez dovoljenja poštne direkcije ni mogel navesti, je bila razprava preložena do prihodnjega zasedanja.

š **Trboveljčani v francoskih legijah.** V francoskih tujskih legijah je tudi več Trboveljčanov, ki so nedavno odpotovali v Francijo iskat si dela. Ker so se naši državljani začeli pridno oglašati pri našem poslanstvu v Parizu, naj bi storilo vse potrebne korake, da bi se mogli vrniti domov in se je poslaništvo tudi zamanj potrudilo, opozarja sedaj srezko glavarstvo po informacijah pariškega poslanštva, da je nemogoče izposlovati povratak tistim, ki so stari nad 18 let in so se zavezali pisмено služiti pet let, za kar so prejeli 500 frankov. Delavci, ki potujejo v Francijo, naj se torej v lastnem interesu ne dajo zapeljati od mamljivih obljub raznih agentov, da jim ne bo pozneje bridko žal.

š **Vihar odnesel vojaške šotore.** V Črni gori so celo poletje trpeli radi suše. Sedaj na jesen pa razsaja neurje z nalivi ter viharji. Tako je te dni v bližini Kruševca pri Podgorici zadeli vihar na vojaško taborišča ter se zagnal v šotore. Šotori so se naenkrat dvignili v zrak in vihar jih je odnesel 400 do 500 metrov od taborišča. Burja je zgrabila tudi en zaboj, v katerem se je nahajal arhiv, ga odnesla pol kilometra daleč in med potjo so odfrčale listine na vse strani.

š **To je apostol!** V Kaštelvinu v Istri je za župnika Italijanaš, ki je hotel cerkev popolnoma poitalijančiti, dasi je prebivalstvo izključno hrvaško. Šel je tako daleč, da je celo sv. Cirila in Metoda v cerkvi prekrstil v Sv. Petra in Pavla. Ljudje so se pritožili in cer-

kev je bila prazna, župnik zapuščen. Sedaj pa pridiga in moli zopet v domačem jeziku.

š **Cesar in Kralj žalila kralja.** Pred senatom deželnega sodišča v Ljubljani sta se zagovarjala v tajni obravnavi Cesar Alojzij in Kralj Fr. zaradi hudodelstva po § 91 a. k. z. (žalitev vladarja). Cesar je bil obsojen na tri leta težke ječe, dočim se je obravnava proti Kralju že drugič preložila, ker niso prišle prič. Ako bi tudi prihodnjih ne bilo prič, jih da sodišče z orožniki pritirati.

š **Čredo in pastirja so ukradli.** Del črede ovc s pastirjem vred so ukradli neznan lopovi pri Rovinjskem selu v Istri. Zvečer sta gnala čredo ovc domov dva mlada pastirja. Napadli so ju trije moški s krinkami na obrazih in ker se je del črede razpršil, so odpeljali ostali del in z njim tudi dotičnega pastirja. En pastir se je vrnil domov in povedal, kaj se je zgodilo. Orožniki so šli hitro čakati ovce in tatove pa še niso našli ne enih in ne drugih pa tudi malega pastirja še ni domov.

š **Smrti polat belih metuljev.** V noči od 26. do 27. avgusta je priletel v Dervento v Bosni cel oblak belih metuljev in sedel na svetiljke ob reki Uni. Nočni hlad jih je vse pomoril in jutranje solnce je našlo na obali reke milijone mrtvih metuljev. Ponekod je segala plast 5 cm visoko. Ta pojav v Derventi ni redek in ga ljudje imenujejo »razcvetanje Ukrične«.

Ljudska prosveta.

1 **Pavel Golia pomočnik ljubljanskega gledališkega intendant.** V Beogradu je podpisan ukaz, s katerim je za glavnega tajnika uprave ljubljanskega gledališča in pomočnika intendantta postavljen g. Golia, direktor drame v Beogradu. Na njegovo mesto v Beogradu pride g. Branko Gavella iz Zagreba.

1 **Začetek tiska.** Na Kitajskem so baje tiskali knjige že pred 9. stoletjem. Poseben oddelek Ruske znanstvene akademije bo razstava starih rokopisov in knjig. Tako bodo razstavljeni tam tudi kitajski rokopisi in knjige, in sicer iz 2. do 9. stoletja, ki jih je našel na Mongolskem v mrtvem mestu Khara-Khoto profesor Kozlov. Med knjigami se nahajajo tudi kitajske tiskovine iz osmega stoletja po Kristu.

1 **Plače igralcev v starem veku.** Pariški »Quotidien« trdi v nekem poročilu odličnega francoskega arheologa starega veka, da so prejemale grški in rimski igralci mnogo večje plače nego dandanes. Tako je n. pr. prejema igralec za časa Cezarja letnih 5 milijonov dinarjev! Drugi slavni igralec pa celo 10 milijonov dinarjev! V rimskih časih so zelo čislali plesalke, zlasti mladostne plesalke. Francoski zgodovinar pripoveduje, da je neka mlada plesalka zapustila ogromno premoženje 120 milijonov dinarjev.

1 **Ruski tisk od 1917—1925.** Po podatkih, ki jih je objavil ruski zunanji arhiv, je izhajalo od leta 1917.—1925. 930 raznih ruskih časopisov (razen dnevnikov in perijodičnih publikacij), in sicer 611 v Rusiji in 319 izven Rusije. Ruske narodne manjšine so izdale po raznih državah 104 liste. Na Kitajskem je izhajalo 41 ruskih listov,

na Poljskem 87, v Rumuniji 42, na Francoskem 21, v Nemčiji 20, v Litvi 15, v Estoniji 10, na Finskem 9, v Švici 8, na Turškem 8, na Danskem 1, na Nizozemskem 1, v Mongoliji 1. Leta 1924. je izhajalo v inozemstvu 147, a v začetku l. 1925. samo še 57 ruskih listov.

Dr. M. Dereani:

Počutki šolskega zdravstva v Celju.

(Konec.)

Podrobno naštevati tu vse ostale bolezni, telesne hibe in pomanjkljivosti bi bilo odveč, ker so sicer podrobni zdravniški zaznamki važni za evidenco in nadzorovanje posameznih otrok, nimajo pa nikakega javno statističnega pomena.

Zdravniška preiskava se je vršila v naprej določenih popoldanskih urah v navzočnosti razrednika odnosno razrednice v skupinah po 4—8 učencev. Posamezne preiskave, za ugotovitev notranjih bolezni in telesnih hib, so se vršile ločeno in posamič. Preiskave za »kilo« se niso izvajale — le ako je učenec sam opozoril na to hibo. Vsa vprašanja na deklice, ki zahtevajo rahločutno in nežno nastopanje, izvršile so gospodične učiteljice na spreten način.

Priobčiti velja, da sta poslopji osnovne in meščanske šole v Celju novejši stavbi, v higijenskem oziru dokaj brezhibni, da imata razsežne svetle hodnike in prostorne učilnice, dasi v poedinih sobah presega število učencev največjo množino, ki odgovarja zdravstvenim zahtevam. Pogrešamo le naprave za pršne kopalje, ki bi ne smela manjkati v nobeni bodoči higijensko dovršeni moderni šolski stavbi. Pršna kopalj naj bi služila za naglo osnaženje kože nesnage, ki se vendarle še tu in tam pojavlja po šolah. V splošnem pa nismo opazili sledov kožnih bolezni in kožnih parazitov — ušivosti in srbečice.

Na vseh celjskih šolah, istotako na obeh mestnih zavodih vršila so se tekom zadnjih treh let razna higijenska predavanja raznih zdravnikov, med drugimi je predaval mestni fizik začetkom šolskega leta 1924/25 »o so delovanju šole pri zatiranju nalezljivih bolezni«. Tedaj je še obstojala velika nevarnost širjenja škrlatice med učenci.

Nekaj učencev je pohajalo protituberkulozni dispanzer v svrhu obsevanja s kremensko svetilko, ponovno so bile odposlane skupine otrok v morská kopaljšča. Od katere strani je prišel poziv in kateri zdravnik je posredoval pri izbori otrok in pod kakim naslovom, pa poročevalcu ni znano — dasi bi ga zanimalo znati o tem, ker spadajo te določbe tudi v delokrog šolskih zdravnikov.

Mestni občinski svet je kot upravna oblast gmotno vrlo dobro podpiral s prispevki za tiskovine in raznimi drugimi pripomočki zasnovano delo.

Listnica.

»Nekaj občanov«. Dopis o sokojski prireditvi je že izšel v zadnji številki.

+

Žalostni javljamo tužno vest, da je naš dragi sin in brat, gospod

Žarko Arnšek

danes, 18. septembra v 22. letu starosti preminul.

Pogreb se vrši v nedeljo 20. t. m. ob 14. uri iz javne bolnice na okoliško pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v pondeljek 21. sept. ob 1/27. uri zjutraj v farni cerkvi v Celju.

Celje, dne 18. septembra 1925.

Žalujoči: mati, bratje in sestra.

SUHOR

Zakonito zavarovano

Zakonito zavarovano

JE PREPEČENEC NAJBOLJŠE VRSTE

10-5

Ostane svež, je hranljiv in poceni. — — — Dobite ga v vseh večjih pekarnah, specerijskih in delikatesnih trgovinah.

Zahtevajte povsod SUHOR! — Izdeluje in prodaja na debelo: **K. ROBAUS, MARIBOR, Koroška cesta 24.**

dirati do največ 500 komadov obveznic, za založbo večjega števila je potrebna prošnja na označeni nadzorstveni svet. Do eventualne drugačne odredbe tega sveta se bodo začasno dovoljevala posojila do 200 Din na eno obligacijo. Ako pa bi za časa posojila padla vrednost založenih obligacij za več kot 25% pod tečajno vrednost, ki jo je imela vojna škoda na dan dovolitve posojila, mora založitelj po zahtevi poštne hranilnice v roku petih dni vrniti sorazmerni del prejetega posojila. Za posojilo na lombard obveznic vojne škode je določena obrestna mera z 8% in sicer se plačujejo obresti tromesečno v naprej. Nadaljnja pojasnila o teh lombardih daje podružnica poštne hranilnice v Ljubljani.

g Izsuševanje Vardarske doline. Kakor javljajo iz Aten je grško finančno ministrstvo podpisalo pogodbo z nekim angleško-ameriškim konzorcijem, po kateri ta konzorcij izsuši dolino Vardarja in doline drugih rek v Macedoniji. Na ta način pridobijo 220 tisoč hektarov rodovitne zemlje in bo tako Grčija lahko krila svoje potrebe po cerealijah doma.

g Italijanska eksploatacija Albanije. Iz Rima brzojavljajo, da je generalna direkcija državnih železnic z uredbo pooblaščen, da osnuje v Albaniji direkcijo za dela zunanje eksploatacije petrolejskih vrelcev. Eksploatacija vrelcev se bo vršila na podlagi italijansko-albanskih pogodb.

g Revizija vagonov za izvoz. Zaradi številnih pritožb s strani posameznih trgovcev, da se jim za izvoz določeni vagoni dostavljajo v slabem stanju, je prometni minister odredil, da trgovci v prisotnosti železniškega osobja pregledajo vagon, ki so jim stavljeni na razpolago, nakar morajo podpisati protokol, v katerem se izjavljajo zadovoljni z vagoni. V pritožbah se je navajalo n. pr., da so bili trgovcem dostavljeni vagoni s poškodovanimi strehami, zaradi česar je blago pri prevozu trpelo škodo.

g Sadno drevje v naši državi. Po zadnji statistiki je bilo v naši državi lani 49 milijonov sliv, 6 1/2 milijona hrušk, 19 milijona orehov, pol milijona kostanjev, 07 milijona smokov ter 44 milijona oljk.

g Pristanišči Gruž in Ulcinj. Iz Splita poročajo, da dela v pristaniščih Gruž in Ulcinj zelo napredujejo. Pristanišče Gruž bo po izdelanem načrtu urejeno tako, da bo moglo sprejemati največje prekoceanske parnike. Zgradijo moderne keje in skladišča. Po-

sebna pažnja se bo posvečala tudi ureditvi carinskih skladišč. Ureditev pristanišča Gruž je važna, ker bodo tekom naslednjega leta končana dela pri vrtanju tunela skozi Ivanj planino in ker bodo v najkrajšem času končana dela pri zobčasti železnici preko Ivanj planine, s čimer se bo znatno povečal promet preko Hercegovine za Bosno in obratno. Vlada je dovolila za ureditev pristanišča Gruža 7 in za ureditev pristanišča Ulcinja 1.5 milijonov dinarjev.

g Dve novi trgovinski agenciji. Ministrstvo trgovine in industrije je odobrilo ustanovitev novih trgovinskih agencij v Aleksandriji (Egipt) in v Smirni (Turčija). V Aleksandriji je imenovan za agenta Ilija Vlaović, v Smirni pa Ilija Dapčević.

Veletrgovina „Sloga“

Dežman & Wagner

priporoča

specerijsko in kolonijalno blago. - Lastna pražarna.

V zalogi

vedno sveža pražena kava.

Zastopstvo:

Vacuum Oil Company, Zagreb

V zalogi petrolej in bencin.

Ceniki na razpolago!

10-4

Premog

iz vseh rudnikov dobavljamo in dostavljamo na dom

FR. JOŠT, CELJE, Aleksandrova ul. 4. Plačilo tudi na obroke.

Français! Anglais! Italien!

Grammaire, conversation, littérature. Luise Schludermann, maîtresse diplômée de langues 2 Ljubljanska ulica 18. 1

Išče se

soba za čevljarsko delavnico

v bližini Za kresije, proti dobremu plačilu. Vpraša se pri LAVTARJU, čevljarska delavnica Za kresijo. 2-1 s

Oddasta se

dve sobi

s 1. oktobrom. Ena pripravna za pisarno. Gregorčičeva ulica 3, pritličje, levo. 2-1

Vsako sredo in soboto

prodaja

pletenin

lastnega izdelka na stojnici, Glavni trg, po najnižji ceni. Mica Križanič, Celje, Vodnikova ulica. 3-1

Veliko izbiro najrazličnejših enodružinskih, trgovskih, gostilniških in večjih stanovanjskih hiš, vil, gosposka, gozdna in kmečka posestva v različni velikosti, vsakovrstna industrijska in obrtniška podjetja, stvrbene parcele itd. po zelo znižanih cenah in ugodnimi pogoji

ima v prodaji

Realitetna pisarna **Arzenšek & Comp.** Celje, Kralja Petra c. 22.

Naznanilo preselitve.

Cenjenim strankam vljudno naznanjam, da preselim 1. oktobra t. l. svoj modni salon za klobuke iz Prešernove ulice 24. v palačo novo zgrajene »Prve hrvatske štedionice« ter se priporočam za nadaljno naklonjenost.

Mary Smolnik, modistinja.

5

5

„INKRA“

industrija kravat D. Gerlini & Comp. Celje.

Velika izbira vseh vrst kravat. Vedno novosti od najcenejših do 60 najfinejših kvalitet. 20 Cene konkurenčne!

Odda se

meblovana soba

z dvema posteljama, prost vhod, zračna najraje dveh gospodičnam. Vpraša se 2 v upravi »NOVE DOBE«. 2

Dr. Premschak

ne ordinira

od 21. septembra do 18. oktobra 1925.

Oglašujte.

Ako obiščete Zagreb

obiščite tudi mojo podružnico Gunduličeva ul. 13, ki je popolno renovirana in so cene solidne. Obenem sporočam, da ni res, da v Celju opustim brivnico, nasprotno otvorim v kratkem še eno brivnico. Koštomaj.

„JORA“

slastičarna

Celje, Dečkov trg 6

na debelo — na drobno. Lastna izdelovalnica kandit, čokoladnih 50 bonbonov in slaščic. 1 s

Ribolovski predmeti

vsake vrste na debelo in na drobno. Ob času lova sulcev, v zalogi: palice za lov na razdalje, valjki, valjanje vrve, trnki, kosi za vado, obtežilci. Vsi predmeti so angleške, francoske ali nemške izdelave. Bogata izbira.

Adolf PERISSICH, Celje

5

Slomškov trg 3-4.

4 s

V krojačnici za dame in gospode

IVAN BIZJAK, CELJE

Prešernova ulica, zraven magistrata so cene fazoni zelo nizke.

Postrežba zelo točna in solidna. Na razpolago so tudi vzorci raznega sukna iz prvovrstne tovarne v bogati izbiri in nizki cen. 1033 Se priporoča! 48

Ant. Lečnik

urar in juvelir Celje, Glavni trg št. 4 (prej Pacchiaffo).

BRIVNICI KOŠTOMAJ

(Prešernova ulica 19) se brijete in strižete najceneje. Pozor dijaki in delavci!

Firnež

zajamčeno čist, dvakrat kuhan, 22 Din 1 kg, lake, terpentini, brunolin, špirit, kit, barve, čopiče itd. nudi najceneje tvrdka **Franco Čuk, Celje,** 10 Prešernova ulica 5. 8

Kmetija

na Dolenjskem, 25 hektarov polja in ravno toliko travnikov, prostorna postopja, se skupno ali delno odda v najem. Uspeva hmelj. Ponudbe pod »Hmelj« na Aloma Company, Ljubljana. 2

10 metrskih stotov rženega škopa na prodaj. Izve se v upravi.

Čevlje

iz debele kravine, dobro okovane Din 160.— iz črne ali rjave teletine Din 155.—, iz finega boksa Din 185.—, črni čevlji za deco Din 31.—, damski polučevlji iz teletine Din 140.—, iz boksa Din 175.—, iz ševro Din 205.— prodaja veletrgovina

R. Stermecki, Celje.

Kdor pride z vlakom osebno kupovat, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Cenik zastoj. Trgovci engros cene.

Zvezna tiskarna v Celju

izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela solidno, okusno in najhitreje

Ceně konkurenčne!

Prepričajte se sami!

Najmoderneje urejena knjigoveznica

CELJSKA POSOJILNICA D.

Stanje hranilnih vlog
Din 40.000.000.—

V lastni palači Narodni dom (na oglu v pritličju).

Stanje glavnice in rezerv.
Din 4.000.000.—

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih izplačuje točno in nudi za iste najboljše obrestovanje in največjo varnost. Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle. Kupuje in prodaja devize in valute.

Podružnica v Šoštanju na Glavnem trgu.

**Lepe, zdrave, popolnoma zrele
sveže češplje kupuje
parna veležgánjarna
ROBERT DIEHL, CELJE.**

10-7

Denar si prihranite

le tedaj, ako kupite novodošlo angleško in češko blago za moške obleke, površnike, srajce, kravate, ovratnike, rokavice, nogavice i. t. d., i. t. d.

v manufaktorni in modni trgovini

Miloš Pšeničnik, Celje

Cene nizke! **Kralja Petra cesta 5** Postrežba solidna!

Delaj, nabiraj in hrani!

Marljivost, treznost in varčnost,
so predpogoj npravnosti!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri zadrugi

LASTNI DOM

stavn. in kreditni zadr. z om. zavezo v Gaberju pri Celju

Obrestuje hranilne vloge po 8%.

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše.

Pri naložbi zneska po 20 Din se dobi nabiralnik na dom.

Jamstvo za vloge nad 1 milijon 250.000 Din.

Pisarna v Celju, Prešernova ulica št. 15.

Čas je denar!

Iz malega raste veliko!

Zadnji modeli za jesen in zimo

Največja izbira kakor tudi moderniziranje na iste po najnižjih brezkonkurenčnih cenah samo pri **FRANC CERAR, Gosposka ul. 27** — kamor se je sedaj trdka preselila.

Tedenski izkaz

mestne klavnice o klanju in uvozu od 7. IX. do 13. IX. 1925.

Ime	Zaklana živina							Uvoženo meso v kg					Opomba	
	Konji	Biki	Voli	Krave	Teleta	Svinje	Ovce	Kozlički	Govedina	Teletina	Svinjina	Ovce		Koze
Dečman Ferdinand			2		4	1			161	158				
Esih Matija		1		1	3	1				76				
Friedrich Ivan				1		1			105					
Gorenjak Josip				1	2	1								
Hohnjec Viktor				1	2	1	6		55	57				krava za prekajevalca
Janžek Marija					3									
Junger Ludvik				3			8							
Krofič Alojz			4		1	5	1			63				
Lapornik Ivan				2		4								
Rebeuschegg Franc			6	7		8	2		257	1015	37			
Senica Karol					1									
Urbančič Adolf			3							249				
Voisk Rozalija			1	1	1	1								
Zany Viktor				2					148	235				
Zavodnik Alojzija			2		5	1				61				
Čoh Štefan	1													
Bernardi Drago					1									
Robek Anton					1	1				60				
Rebersak Anton						1								
Mlaker August						1								
Potekal Ludvik					1									
Plešivčnik Ana										274				
Žumer Josip										107				
Permozer Anton				2		2								
Leskošek Ivan				1	2									
Svetel Ivan				1	1	1								
Skoberne Fric										48				
Perc Karol						1								
Trškan Alojzija										22				slanine
Skupno	1	21	14	12	40	28	2		405	2150	633			

Kleparstvo, vodovodne inštalacije in naprava strelododov

Franjo Dolžan

CELJE - Kralja Petra cesta - CELJE

Sprejema vsa dela zgoraj omenjenih strok kakor tudi popravila Postrežba točna. Cene zmerne. Solidna izvršitev. 401 100-50

Kamnoseška industrijska družba

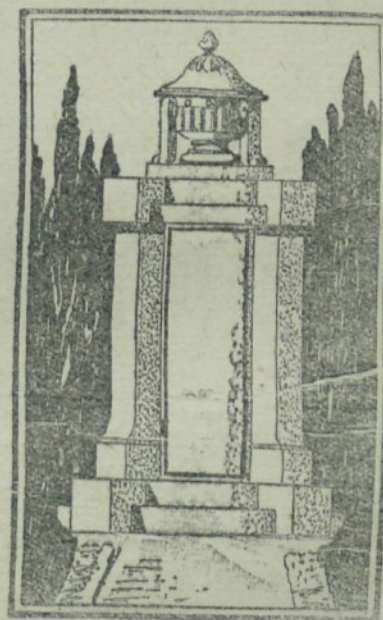
Razlagova 7 v Celju Razlagova 7

Telefon 67.

Ustanovljena 1906. Lastni kamnolomi.

Izdeluje vsakovrstne nagrobne spomenike iz marmorja, granita, sijenita i. t. d., nagrobne plošče in okvirje, garniture za spalne in jedilne sobe, obzidne plošče, mozaik in vsa v kamnoseško stroko spadajoča dela.

Prodaja tudi na mesečne obroke. Stalno velika zaloga spomenikov od najpreprostejše do najmoderneje oblike. Zatevajte načrte in proračune.

Pupilarnovaren in javnokoristen denarni zavod celjskega mesta Mestna hranilnica celjska

Ustanovljena leta 1862. — Pod trajnim državnim nadzorstvom.

V lastni palači pri kolodvoru.

Vsi hranilnični posli se izvršujejo najkvalitetneje, hitro in točno. Ugodno obrestovanje. Pojasnila in nasveti brezplačno.

Vrednost rezervnih skladov nad tiron 25.000.000.—

Za hranilne vloge jamči mesto Celje s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

== Otvoritev ==
„Modne trgovine“

Celje, Glavni trg 9.

O zalogi bode vedno prvovrstno moško perilo in vse damske novosti ter drugo, v to stroko spadajoče modno blago, kakor tudi vse potrebščine za vezilje, šivilje in krojače, po najnižjih konkurenčnih cenah.

*Za obilen obisk se priporoča
A. Drosnik.*

FRANJO VEHOVAR

10

TOVARNA POHIŠTVA

9

CELJE, KERSNIKOVA ULICA,

priporoča svojo bogato zalogo izgotovljenega raznega pohištva iz najboljšega materiala - po konkurenčnih cenah, ki je boljše kot iz inozemskih tovarn. Izdelujem po naročilu: spalne sobe, jedilnice, salonske oprave, biljardne mize v vsestranko zadovoljnost. Za kavarnarje, hotelirje in gostilničarje imam v zalogi najnovejše **igralne mize** ter se priporočam za obilna naročila

F. Vehovar.

Dijaška kuhinja javlja tužno vest, da je preminul gospod

dr. Josip Ser nec

njen član od početka pa do danes (deloma predsednik in podpredsednik 39 let).

Ohranimo mu hvaležen spomin.

Celje, dne 18. septembra 1925.

Večni mir je našel

Žarko Arnšek.

Iskal je svetlobe in solnca 22 let, nocoj pa je nenadoma obupal nad svojim nemirnim življenjem ter odšel tja, kjer je upal, da je solnce.

Spremili ga bomo v nedeljo, dne 20. t. m. ob 2. uri popoldne iz javne bolnice na okoliško pokopališče.

Celje, dne 18. septembra 1925.

Dramatično društvo v Celju.

Podružnica Slovenskega lovskega društva v Celju naznanja žalostno vest, da je njen senior in častni član, odvetnik gosp.

dr. Josip Ser nec

umrl danes v Leonišču v Ljubljani v 82. letu starosti.

Zemeljski ostanki rajnkega se prepeljejo v Celje, kjer se vrši pogreb v nedeljo, dne 20. t. m., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na okoliško pokopališče.

Celje, 18. sept. 1925.

Odbor.

Narodna čitalnica v Celju naznanja tužno vest, da je njen mnogoletni predsednik, gospod

dr. Josip Ser nec

preminul danes v 82. letu starosti.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši dne 20. t. m. ob 4. uri pop. na okoliško pokopališče.

Bodi mu ohranjen blag spomin!

Celje, 18. sept. 1925.

Odbor.

Predsedstvo Zvezne tiskarne
naznanja tužno vest, da je preminul naš dolgoletni
odbornik gospod

dr. Josip Sernec.

Ohranimo mu časten spomin.

Celje, 18. septembra 1925.

Po kratki bolezni je danes v visoki starosti preminul
naš častni meščan gospod

dr. Josip Sernec.

Čast njegovemu spominu!

Celje, 18. septembra 1925.

Županstvo mesta Celja.

Upravni svet „Celjske posojilnice d. d. v Celju“ javlja žalostno vest, da je ustanovitelj zavoda in njega zaslužni predsednik gospod

dr. Josip Sernec

odvetnik

v 82. letu starosti po kratki bolezni preminul.

Pokojnika, ki si je za razvoj našega zavoda stekel nevenljivih zaslug, ohranimo v vedno hvaležnem spominu.

Celje, dne 18. septembra 1925.

Upravni svet
Celjske posojilnice d. d. v Celju.

Tužnim srcem naznanjamo, da je naš nepozabljeni, dobri oče, oziroma dedek, gospod

DR. JOSIP SERNEC

odvetnik v Celju

nocoj ob polnoči po kratki težki bolezni v 82. letu starosti zaspal na veke.

Pogreb se vrši v nedeljo, dne 20. septembra 1925 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče Celjske okolice.

Celje, dne 18. septembra 1925.

Gabrijela Murko, Melanija Koderman, Dr. Gvidon Sernec, Dr. Janko Sernec, Olga Sernec, Ljudmila Sernec, otroci.

Marica Sernec roj. Podgorelec,
Olga Sernec roj. Šorli,
snahi.

Dr. Matija Murko, Dr. Karel Koderman,
zeta.

Vladko — Gabrijela — Ivo — Stanko Murko,
Zvonimir — Terezija — Gvidon — Vlasta Sernec,
Breda Koderman,
vnuki.